

Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Iedere gemeente heeft te maken met risico's bij de uitvoering van haar taken. Deze risico's lijken toe te nemen door de uitbreiding van het takenpakket en de complexer wordende samenleving. Een goede afgestemde financiële buffer ofwel weerstandscapaciteit is nodig om te voorkomen dat tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of drastische beleidsbijstellingen.

Omdat risico's de mogelijkheden van een organisatie beïnvloeden om deze effectief te kunnen besturen en beheersen, dient inzicht te bestaan in de risico's die de organisatie loopt. De belangrijkste risico's moeten door adequate maatregelen beheerst worden.

Weerstandvermogen

Weerstandvermogen is het vermogen van een gemeente om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, zodat het afgesproken gemeentelijke takenpakket toch onverkort kan worden uitgevoerd. Het weerstandvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te kunnen dekken, en
- alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn (minimaal benodigde weerstandvermogen).

Deze relatie wordt uitgedrukt in een weerstandscoefficiënt. Deze coëfficiënt moet minimaal 1 zijn.

$$\text{Weerstandscoefficiënt} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Minimaal benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beleid

Het weerstandvermogen is mede van belang bij het bepalen van de "financiële positie" van de gemeente. Een uniform antwoord op de vraag hoe groot het weerstandvermogen van een gemeente zou moeten zijn is niet te geven. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de gemeente en het risicoprofiel dat zij heeft. Vanuit het provinciale toezicht zijn ook geen directe normen te geven.

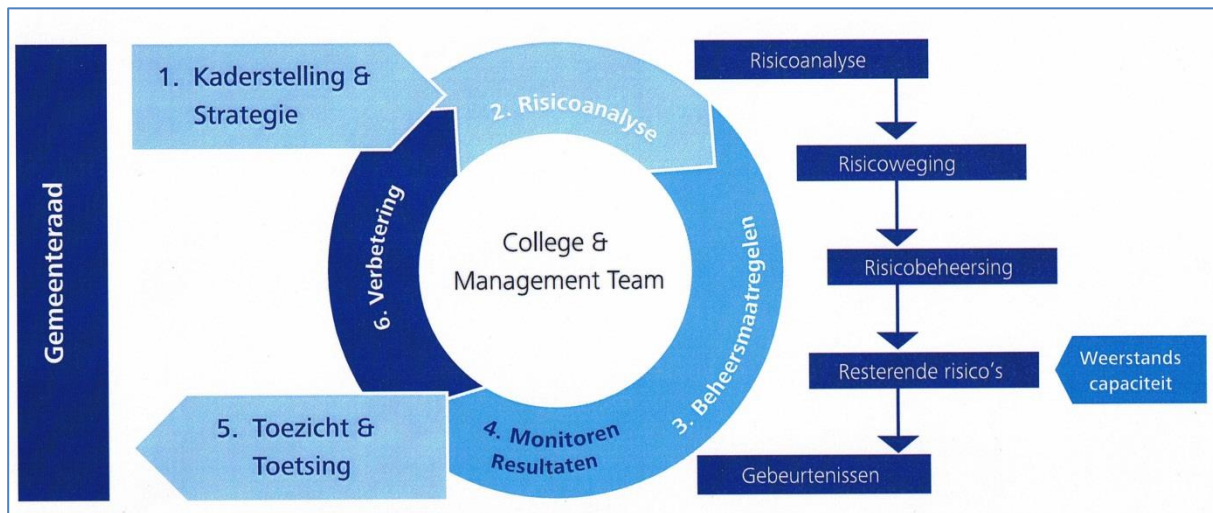
In de Nota Weerstandvermogen en risicomangement 'Weerstand tegen risico's' is o.a. bepaald dat:

1. De weerstand coëfficiënt moet een minimale omvang hebben van 1, voor ieder risico waarvan het financiële gevolg niet is in te schatten wordt de coëfficiënt verhoogd met 0,25 tot een maximum van 2.
2. De minimale ondergrens voor de algemene reserve weerstandvermogen vast te stellen op 10% van de begrote jaaruitgaven met een minimum van € 5.000.000.
3. Van de algemene vrije reserve wordt alleen het niet bestemde gedeelte als directe weerstandscapaciteit meegenomen, het gedeelte dat is gereserveerd voor toekomstige investeringen wordt als niet-direct-beschikbaar meegenomen.
4. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de drempeltarieven van de OZB.

Bij het vaststellen van de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2013-2017 is tevens aangegeven dat in de programmabegroting en jaarrekening de minimale weerstandscapaciteit wordt bepaald. In deze paragraaf is dit opgenomen.

Daarnaast is gevraagd om een gestructureerde en systeemgerichte aanpak en implementatie van het risicomanagement. De notitie risicomanagement 2013 geeft de kaders voor uitvoering van het risicomanagement op bedrijfsvoeringniveau.

Onderstaand het risicomanagement proces op gemeentelijk niveau.

De aanpak is niet alleen gericht op financiële risico's (als onderdeel van het weerstandsvermogen) maar ook op de niet-financiële risico's zoals imago, informatie, juridisch/aansprakelijkheid, letsel/veiligheid, materieel, milieu, personeel/Arbo, dienstverlening, verbonden partijen/deelnemingen en overige risico's. Rollen en verantwoordelijkheden zijn benoemd.

Gekozen is voor een pragmatische aanpak. Het resultaat is tweedelig: een visuele risicokaart op programmaniveau waarin het risiconiveau (hoog/middel/laag) direct herkenbaar is, de beheersmaatregelen kernachtig omschreven worden en – indien er sprake is van een financieel risico – de weerstandscapaciteit vermeld wordt. De risicokaarten (op programmaniveau) worden vervolgens vertaald in een risicokaart op organisatieniveau. Ook hier geldt: geen grote lijsten maar een toegankelijk en leesbaar model. Een veel belangrijker resultaat is de manier van denken: risicobewust zonder risicomijding. Twee maal per jaar worden de majeure risico's in een managementrapportage in beeld gebracht.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in een structurele weerstandscapaciteit en een incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het betreft middelen welke onderdeel uit maken van de exploitatie:

- De vrije ruimte in de belastingcapaciteit (uitgaande van landelijke rekentarieven)
- De stelpost voor onvoorziene uitgaven

Berekening structurele weerstandscapaciteit		
	Bedrag	Gekapitaliseerde waarde
Stelpost onvoorzien	€ 50.000	€ 200.000
Vrije ruimte belastingcapaciteit	nihil	
	Totaal	€ 200.000
<i>Voor de gekapitaliseerde waarde is uitgegaan van 4 jaar, de periode waarop de meerjarenbegroting betrekking heeft</i>		

Tabel structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen.

In beginsel betreft dit de optelsom van:

- De stille reserves
- De algemene reserves

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Conform de Nota stille reserves, die in augustus 2006 door de raad is vastgesteld, beperken de stille reserves zich tot verpachte gronden, bosgronden en ondergrond garageboxen. De omvang van onze stille reserves is:

Actief	Kwantiteit	Waarde	Grondslag waardebepaling
Gronden die regulier verpacht zijn	50	€ 1.500.000	Geschatte opbrengst € 30.000 per hectare. (60% van de waarde pachtvrije gronden)
Gronden met jaarlijkse pacht	5	€ 225.000	Geschatte opbrengst € 45.000 per hectare
Bosgronden	124	€ 1.240.000	Geschatte opbrengst € 10.000 per hectare
Ondergrond garageboxen	630 m ²	€ 31.500	Taxtaie € 50 per m ² .
	Totaal	€ 2.996.500	

Tabel stille reserves

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene reserve weerstandsvermogen, de Algemene vrije reserve en de Algemene reserve bouwgrondexploitatie. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt meegenomen omdat in de berekening van de minimale benodigde weerstandscapaciteit de risico's van de bouwgrondexploitatie ook zijn meegenomen.

Berekening incidentele weerstandscapaciteit						
	Werkelijk 31-12	Prognose 31-12	Prognose 31-12	Prognose 31-12	Prognose 31-12	Prognose 31-12
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene reserve weerstandsvermogen	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Algemene vrije reserve	€ 6.057.000	€ 5.312.000	€ 4.488.000	€ 4.488.000	€ 3.068.000	€ 3.068.000
Resultaat over het boekjaar	-€ 264.000	<i>in saldo AVR</i>				
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	€ 4.966.000	€ 4.208.000	€ 4.198.000	€ 4.188.000	€ 4.128.000	€ 4.128.000
Stille reserves	€ 2.391.500	€ 2.391.500	€ 2.996.500	€ 2.996.500	€ 2.996.500	€ 2.996.500
Totaal	€ 18.150.500	€ 16.911.500	€ 16.682.500	€ 16.672.500	€ 15.192.500	€ 15.192.500

Tabel incidentele weerstandscapaciteit.

We merken op dat in bovenstaand overzicht geen rekening is gehouden met eventuele winsten binnen de bouwgrondexploitatie.

De totale weerstandscapaciteit in 2018 is (structureel € 200.000 en incidenteel € 16.682.500) is € 16.882.500. Eind 2021 is deze € 15.392.500.

Risico's

Alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van grote betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen, worden als risico aangemeld.

Risico's kunnen als volgt worden ingedeeld:

- risico's voortvloeiend uit het eigen beleid
- risico's voortvloeiend uit beleid van hogere overheden
- risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden
- risico's voortvloeiend uit het handelen van derden
- risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Risico's voortvloeiend uit eigen beleid

Bouwgrondexploitatie

Voor mogelijke risico's in het kader van de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Bij de bepaling van de minimale weerstandscapaciteit zijn deze risico's meegenomen. De gemeente heeft nog een vordering op projectontwikkelaar Parkvisie Holding B.V. voor de betaling van een exploitatiebijdrage plan Heikant. Stichting Dichterbij en projectontwikkelaar Parkvisie Holding B.V. zijn nog in overleg en de nieuwe overeenkomsten zijn nog niet getekend.

Onderhoud gebouwen

Voor het onderhoud van onze gebouwen worden elke twee jaar meer-jaren onderhoudsplanningen opgesteld. In deze planningen staan de te verwachten kosten van onderhoud voor de komende tien jaar. In 2014 is een nieuwe planning opgesteld wat heeft geleid tot een hogere jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen. Voor de berekening van de jaarlijkse dotatie wordt een korting toegepast van 20%, gebaseerd op lagere uitgaven uit het verleden en zo beperkt mogelijk uitvoeren van het onderhoud. Op het totale onderhoudsvolume van tien jaar is de korting € 1,6 miljoen. Uiteindelijk moet het onderhoud toch uitgevoerd worden.

Garanties

Door de gemeente zijn garanties afgegeven voor geldleningen welke door verenigingen of instellingen binnen de gemeente zijn aangegaan. Indien de geldleningen niet worden terugbetaald door de verenigingen of instellingen dan wordt de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld.

Open einde regelingen

Door de wetgeving van het Rijk worden de gemeenten steeds vaker geconfronteerd met open einde regelingen, denk hierbij aan de Wet Werk en Bijstand, leerlingenvervoer, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdzorg en Wet Sociale Werkvoorziening.

Sociaal domein

Door de drie decentralisaties is een verruiming ontstaan van taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Jeugdzorg, begeleiding en verzorging van ouderen en gehandicapten en arbeidsmarktbeleid, kortweg sociaal domein. De decentralisaties hebben geleid tot bijna een verdubbeling van het budget van programma 6. De middelen die we krijgen voor het sociaal domein hebben we intern geormerkt. Over de jaren 2015 en 2016 waren de kosten lager dan de beschikbare middelen, het overschot is toegevoegd aan de bestemmingsreserve sociaal domein. Door het Rijk zijn kortingen toegepast op de middelen die wij krijgen. Als lokale overheid zullen we het systeem dus efficiënter moeten vormgeven en zijn we niet zonder (financieel) risico. Een dergelijke transformatie kost tijd en het is daarom niet te bepalen of de uitgaven in 2015 en 2016 maatgevend zijn voor de komende jaren. Een nieuwe ontwikkeling is het oplopend tekort bij de sociale werkvoorziening wat ook ten laste komt van het sociaal domein. Hier zit een nog te realiseren taakstellende ombuiging van structureel € 600.000. Onderzoek vindt plaats naar de mogelijkheden en maatregelen die nodig zijn voor de invulling van de ombuiging. Zie ook hierna bij INTOS. Voor het opvangen van tekorten op het sociale domein is een bestemmingsreserve beschikbaar. De stand van deze reserve is € 1.200.000, in 2018 en 2019 wordt jaarlijks € 50.000 aangewend voor innovaties in het sociaal domein.

Planschade

Elke planologische maatregel als bedoeld in artikel 49 WRO kan leiden tot planschade. Artikel 49 a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) maakt afwenteling van planschade op een initiatiefnemer mogelijk.

Om het risico op planschade zoveel mogelijk te beperken is het binnen de gemeente Genneep gebruikelijk om voorafgaand aan toepassing van ruimtelijke procedures waarbij schade niet kan worden afgewenteld onderzoek te (laten) verrichten naar mogelijke schade die het gevolg kan zijn van de betreffende procedures (de zogenaamde planschaderisico-inventarisatie). Lopende het traject kunnen bijstellingen van de plannen plaatsvinden, ter voorkoming dan wel vermindering van planschade. Schadeclaims die uiteindelijk worden toegekend, en niet afgewenteld kunnen worden, komen ten laste van de post "onvoorzien" of de algemene vrij besteedbare reserve, omdat we in de begroting geen raming hiervoor opnemen. Binnen de grondexploitatiegebieden wordt waar dat noodzakelijk is wel rekening gehouden met mogelijke planschadeclaims.

Het college is bevoegd te beslissen over ingediende planschadeverzoeken.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden

Algemene uitkering

Via het gemeentefonds of via specifieke uitkeringen worden rijksmiddelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Het gemeentelijk beleid is daarom gevoelig voor rijksmaatregelen die deze genoemde geldstromen betreffen. Vooral ten aanzien van de algemene uitkering is dit risico substantieel. Als het Rijk besluit om te bezuinigen betekent dit voor de gemeente dat de algemene uitkering lager wordt, andersom wordt de algemene uitkering hoger.

Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden

INTOS

De meerjarenbegroting van INTOS laat een structureel tekort zien. Voor ons aandeel in het tekort is ruim € 6 ton opgenomen in onze begroting als onderdeel van de kosten sociaal domein. Bij ongewijzigd beleid is dit bedrag op termijn niet toereikend. Nog niet bekend is wat mogelijke maatregelen zijn, aan zowel de inkomsten- als uitgavenkant, die leiden tot een taakstelling ter vermindering van het structurele tekort op de WSW.

De gemeente Gennep heeft een garantstelling afgegeven voor een lening van € 1.500.000 van de Stichting INTOS. Die lening is nodig om de algemene reserve van INTOS daadwerkelijk te kunnen inzetten ter dekking van de exploitatietekorten. De gemeente Gennep kan een gedeelte van de garantstelling, 30%, verhalen op de gemeente Mook.

Naast deze lening staat de gemeente voor 50% garant voor een in het verleden aan de Stichting INTOS verstrekte lening via de NV bank Nederlandse Gemeenten.

Een exploitatietekort bij INTOS komt ten laste van de deelnemende gemeenten in de GR IWGM. Hiermee is de aflossing en betaling van de rente van deze leningen geen risico, maar het eventuele exploitatietekort.

Risico's voortvloeiend uit handelen van derden

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

In het kader van de bruteringsoperatie heeft de gemeente Gennep het risico van de garantieverstrekking c.q. lening verstrekking aan woningcorporaties overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente fungeert naast de onderlinge bijdragen van de corporaties en de inzet van het waarborgfonds als derde "achtervang". Alleen als de twee voorgaande zekerheden ontoereikend zijn, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van WSW renteloze leningen aan WSW verstrekken:

- a. Het Rijk draagt 50% bij
- b. 'Schadegemeenten' dragen 25% bij: dit zijn gemeenten waarin de corporatie (die schade heeft) actief is (naar rato van de aanspraken die financiers op WSW hebben gedaan)
- c. Overige gemeenten die een achtervangovereenkomst zijn aangegaan dragen gezamenlijk 25%. Gemeenten lopen een minimaal risico.

Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW)

Het risico van garantieverstrekking in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie is ondergebracht in Waarborgfonds Eigen Woningen. Uit de liquiditeitsprognoses 2013-2016 van het WEW blijkt dat voor de jaren waar de prognoses betrekking heeft geen aanspraken zijn te verwachten op de achtervangfunctie van de gemeenten.

Risico's voortvloeiend uit voor de gemeenten niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Renteontwikkeling

Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de in de begroting opgenomen percentages, dient rekening te worden gehouden met extra rentelasten voor de leningen welke afgesloten gaan worden. De ontwikkeling kan ook positief zijn als de rente zich gunstig ontwikkelt. De rente is laag en de verwachting is dat deze voorlopig laag blijft.

Wij hebben een financieringsoverschot. Hiervoor reken we gezien de lage rente en het verplichtte schatkistbankieren geen rendement. Door het grote financieringsoverschot hebben wij geen renterisico.

Opbrengst belastingen en heffingen

Er bestaat een risico op terugbetaling van OZB niet woningen. Dit als gevolg van een uitspraak op een landelijk spelende bezwaar van bungalowexploitanten om als woning te worden aangemerkt. Als dit wordt toegekend vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB eigenarenopbrengst veel lager. Het woningtarief is namelijk lager dan het niet woning tarief. Onderzoek vindt nog plaats naar de gevolgen van deze uitspraak voor het bungalowpark in Gennepe.

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de analyse en beoordelingsmethode zoals vastgelegd in de nota “weerstandsvormogen en risicomangement” is hieronder berekend wat de minimaal benodigde weerstandscapaciteit is.

In de berekening wordt een kans op optreden en een kans op het financiële gevolg bepaald.

Kans van optreden.

De inschatting van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet wordt voor het grootste deel gebaseerd op basis van historische cijfers. Waar een kans op een andere manier wordt berekend wordt dit aangegeven.

Als bekend is hoe vaak een risico zich voordoet moet hier een factor aan worden toegekend. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Aantal keren dat een gebeurtenis zich voordoet	Kans optreden
≥ 2* per jaar	2,00
1* per jaar of eenmalig	1,00
≥ 2* per vijf jaar	0,50
1* per vijf jaar	0,25
overig	0,10

Kans financieel gevolg

Bij het schatten van de financiële gevolgen wordt in eerste instantie bepaald in welke mate het mogelijk is om financiële gevolgen te bepalen. Hierbij wordt de volgende classificatie gehanteerd:

- Goed: duidelijk is wat de financiële gevolgen van het risico zijn;
- Redelijk: de financiële gevolgen worden bepaald op basis van historische gegevens;
- Slecht: de financiële gevolgen worden op een andere manier bepaald;
- Niet in te schatten: er is geen inschatting te maken van de financiële gevolgen.

De financiële gevolgen van het voordoen van elk risico moeten in beeld worden gebracht, tenzij is aangegeven dat dit niet mogelijk is. Afhankelijk van de mate van waarin een inschatting van de financiële gevolgen gemaakt kan worden, wordt het bedrag volledig of deels meegenomen.

Bepaling financiële gevolgen	Kans financieel gevolg
Goed	1,00
Redelijk	0,75
Slecht	0,50
Niet in te schatten	0,00

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2018								
Programma	Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting
6	Open-einde regelingen Intos/IWGM, hoger exploitatietekort dan begroot	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	Hoger tekort € 100.000 x vier jaar
6	Garantiestelling lening INTOS	Redelijk	0,50	1,00	€ 400.000	nee	€ 200.000	
6	Uitvoering 3-D's	Slecht	0,00	1,00	€ 1.610.500	nee	€ 0	
6	Woningbouw	Niet in te schatten						Bestemmings reserve van € 1.200.000 beschikbaar.
8	Planschade, grondexploitaties				ondergebracht bij Waarborgfondsen opgenomen in de exploitatie opzetten			
8	Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750	Inschatting voor een wethouder
10	Wachtgeld wethouders	Redelijk	1,00	1,00	€ 140.000	nee	€ 140.000	
AD	Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.
AD	Rente-ontwikkeling, 1% afwijking							
AD	Onderhoud kapitaalgoederen					ja		
AD	Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 280.000	nee	€ 140.000	
	Bouwgrondexploitaties							
8	Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag
8	Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 65.000	nee	€ 65.000	2 jaar extra rentelasten
8	Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is laag
8	Locatie Gennepershuisweg, latere uitvoering	Goed	1,00	1,00	€ 34.000	nee	€ 34.000	1 jaar later opbrengst
8	Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00	€ 509.000	nee	€ 255.000	
8	Exploitatiebijdrage Heikant	Goed	0,50	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 500.000	
Totaal							€ 1.952.750	

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2021								
Programma	Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting
6	Open-einde regelingen Intos/IWGM, hoger exploitatietekort dan begroot	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	Hoger tekort € 100.000 x vier jaar
6	Garantiestelling lening INTOS	Redelijk	0,50	1,00	€ 400.000	nee	€ 200.000	
6	Uitvoering 3-D's	Slecht	0,00	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 0	
6	Woningbouw	Niet in te schatten						tekort INTOS zie hierboven
8	Planschade, grondexploitaties				ondergebracht bij Waarborgfondsen opgenomen in de exploitatie opzetten			
8	Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750	In 2018 voorziening gevormd
10	Wachtgeld wethouders	Redelijk	1,00	1,00	€ 140.000	nee	€ 140.000	
AD	Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000	Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.
AD	Rente-ontwikkeling, 1% afwijking							
AD	Onderhoud kapitaalgoederen					ja		
AD	Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 280.000	nee	€ 140.000	
	Bouwgrondexploitaties							
8	Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0	Boekwaarde is negatief
8	Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 65.000	nee	€ 65.000	2 jaar extra rentelasten
8	Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00				Plan is afgerond
8	Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00				Locatie is verkocht c.q. verlies is genomen.
Totaal							€ 1.023.750	

Tabel berekening minimale weerstandscapaciteit

Conclusie

De weerstandscapaciteit moet een zodanige omvang hebben dat onvoorziene financiële tegenvallers kunnen worden gedekt. De financiële consequenties van de geïnventariseerde risico's zijn voor een deel redelijk te kwantificeren.

De risico's zijn met de huidige omvang van de weerstandscapaciteit voldoende afgedekt. De weerstand coëfficiënt 2018 is € 16.882.500 / € 1.952.750 € is 8,6. In de begroting 2017 was de coëfficiënt 8,1. De weerstand coëfficiënt is dus nagenoeg gelijk gebleven.

De weerstand coëfficiënt voor 2021 is € 15.392.750/€ 1.023.750 = 15,4. Een forse stijging ten opzichte van 2017 die ontstaat door het wegvallen van de risico's bij de locatie Gennepershuisweg en de nog te ontvangen exploitatiebijdrage plan Heikant.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de provincie of gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De minister heeft in een regeling bepaald welke kengetallen opgenomen moeten worden.

Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording						
	Jaarrek. 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	18,64%	29,33%	37,88%	34,86%	48,10%	50,76%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16,09%	27,92%	36,50%	34,86%	48,10%	50,76%
Solvabiliteitsratio	33,26%	30,55%	32,25%	33,81%	27,16%	29,30%
Grondexploitatie	0,06%	0,02%	0,05%	0,04%	0,03%	0,01%
Structurele exploitatieruimte	3,43%	0,18%	1,19%	1,07%	0,58%	0,07%
Belastingcapaciteit	93,46%	93,63%	95,10%			

Tabel kengetallen

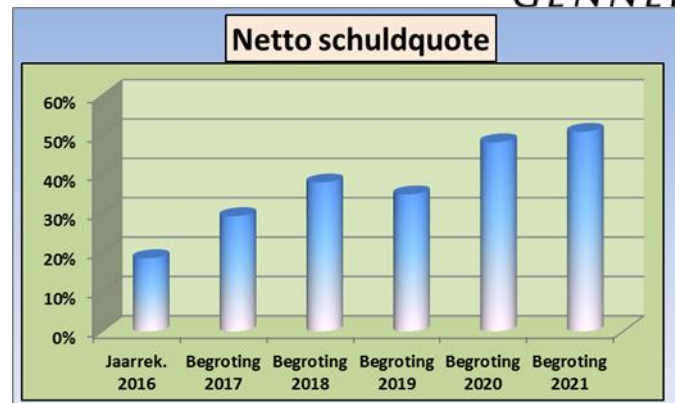
Toelichting bij de kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door de jaarlijkse aflossingen op onze vaste geldleningen daalt de schuldquote.

Een schuldquote lager dan 100% wordt als gezond ervaren hier zitten we ver onder, ofwel de schuldquote is heel gezond.

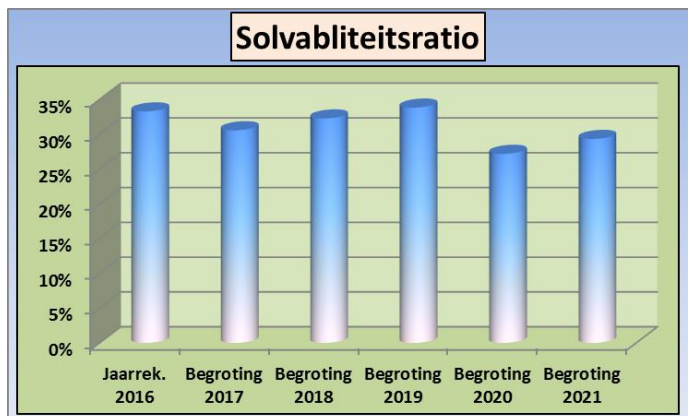
Ook na het afsluiten van de nieuwe lenening blijft de schuldquote ver de de 100%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Over het algemeen wordt gesproken van een "gezonde" situatie als de solvabiliteitsratio >20% is. Onze ratio schommelt rond de 30% en is daarmee gezond.

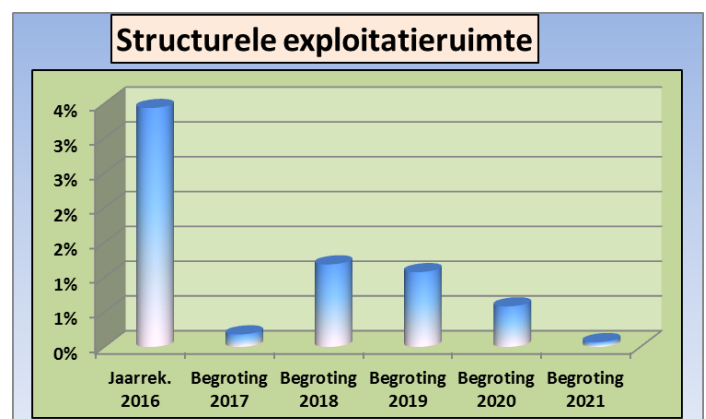
Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de grondexploitaties moet terugverdiend worden. Een laag kengetal is gunstig. De boekwaarde is beperkt is relatie tot de totale omzet van de gemeente.

Onze grondexploitaties zijn heel beperkt wat terug komt in een heel laag kengetal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. Ook wordt rekening gehouden met toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het verschil tussen de structurele baten en lasten wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Over alle jaren hebben we een positief percentage.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig waarbij gekozen is voor de belastingcapaciteit op basis van landelijk gemiddelde tarieven.

De maatstaf woonlasten landelijk gemiddelde is voor 2018 nog niet bekend waardoor het bedrag van 2017 is aangehouden. De tarieven voor de OZB zijn in 2018 trendmatig verhoogd en de rioolheffing is gestegen conform het Gemeentelijk Riolerings Plan. Door de ongewijzigde maatstaf is onze ruimte in de belastingcapaciteit gedaald.

Samenvattend oordeel kengetallen.

De kengetallen voor het inzicht in onze financiële positie blijven allemaal gunstig. De netto schuldquote blijft dalen en de solvabiliteitsratio ligt boven de geldende norm van een gezonde financieringssituatie. De boekwaarde van onze grondexploitaties zijn laag. Het kengetal structurele exploitatieruimte is positief. Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat er nog ruimte is voor belastingverhoging mocht dit noodzakelijk zijn.